Euskaleŕiko beŕiak

EUSKAL ASTEA.--Tolosa'ko Luistaŕak Mexikotar anaien alde. Lapur bat atxitu dute Eŕenderi'n.

Era guzietako eunak, artile edo lanak, SEDAK, GALTZERDIAK eta MOTA GUZIETAKO JAZKI ZURIAK

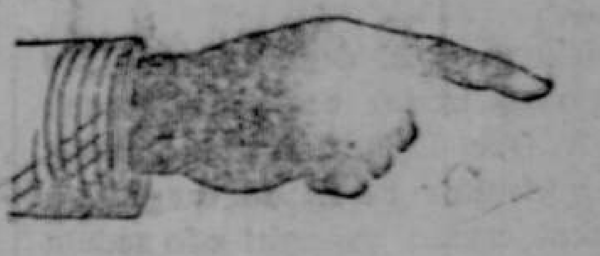

ALMACENES ROIG

Garibay, 6 ta 4.--DONOSTIA

Merkien salizen duan konfiantzazko etxea.

Euskal Asteа

Atzo, larunbatez asi ta datoŕen iganderaño Donostia'n izango dituguri eusko jai atseginġaŕien agerkaia:

Uztaiĺa 14—larunbata.

—12'tan, Lenengo Eusko Ertiĺari Erakusketa, Kasino'ko aretoetan.

—Aŕatsaldeko 5 1/2'tan, Plaza'n auŕesku nagusia.

—7 1/2'tan, Santa Maria'n Bezperak eta Salbea.

Elizkizun onetara agintari ta ordezkariak espatadantzari taldea auŕetik dutela juango dira, abek beren espataz egingo duten altzairuzko sapaipean baŕena elizaratuaz.

Uztaiĺa 15—igandea.

—Goizeko 7'tan, Gipuzkoar txistu ta dantza Irakastolako dantzari ta eriko txistulariak goizeresi ta dantza.

—9'tan, Zubieta'ko elizan meza nagusi edeŕa izango da. Enbil, Zingeste jauna meza emale ta Doborda ta Olaizola, abotzoli ta abeperen esagun eta txalotuak lagun dituela, abeslari izanik.

—9 1/2'tan, Zubieta'ko plazan blankolariak.

—11'tan, eŕeboteko partidu bikaña Bidaso'z arutz eta onuzko euskaldun artean.

Aruzkoak: Lemoine, Goyetxe, Patxcia ta Txantako.

Onuzkoak: Enbil (aita-semeak), Eŕekondo ta Zubieta'ko Txikia.

12'tan, oi dan bezela, Aingeruaren Otoitza egiteko partidua geldituko da, gero jaŕaituaz.

—3'tan, Lasarte'ko egazki zelaian, eusko eŕomeri jatoŕa (Ulia'koa baño jatoŕago izango al da beintzat, gañontzean ez egitea obe). Donosti'ko iru txistulari talde, Ernani'ko bat, Usurbil'ko bat eta dultzaiñajotzaĺeak ixildu gabe ekingo diote. Albokari bat ere izango degu, Aizkoŕi'ko artzaia bera.

Makildantzari, bertsolari, iŕintzilari, xaapartari ta abar ikusiko ditugu antxe. Medaĺa, eŕoskiĺa ta pipeŕopiĺasaltzaĺeak, sagardotegiak, prejiaŕaiak eta beste eŕoneŕitako salketatokiak; bolari, to'kalari batzaldiak, eta abar.

Anjelus eskiĺa entzutean Donostiar Abesbatzak «Ave Maria» abestuaz eŕomeria amaituko da.

Uztaiĺa 16—astelena

Karmen'go Ama'ren omenez afantzaleak eratutako jaiak.

—10'tan, meza Kontxa'n, itxasontzi guziak bertan bilduta. Ondoren Mac-Mahon gudontzian sartuta, itzasontzi guziak ondoren dituala, apaizak onesten du itxasoa.

Itxasontzitxistu, kañoi dunbadak eta suziri otsak mariñelen jai eguna dala adieratzen dute une ontan.

—12'tan estropada.

—5'tan (aŕatsaldean), bigaŕen estropada goizeko bi auŕenekoak treñeruak trukatuta.

—6'tan kukañak.

Ondoren dantza ugari. Baña Lukaera au ez da noski ain eusko usaiekoa izango, musika izango da ta. ¿Ala eztala? obe.

Uztaiĺa 17—asteartean

—12'tan, Udalplazan, aizkolarien lenengo ekiñaldia. 54 ontzako zortzi enbor ebaki bearko dituzte.

—7'tan, Kasino'ko Ertilari Erakusketan erti gaiz itzaldia.

Uztaiĺa 18—asteazkenean

—12'tan aizkolarien bigaŕen ekiñaldia.

—Gabeko 10 t'erdietan, Kasinoan, Sinfonika Erestaldeak eta Donostiar Abesbatzak kontzierto bikaña.

Uztaiĺa 19—osteguna

— —12'tan azkolarien irugaŕen ekiñaldia.

—Aŕatsaldeko 7'tan, Kasinoan, eusko oitura ta dantzaz egindako irudibilkoŕa (pelikula).

Uztaiĺa 20—ostirala

—Aŕatsaldeko 6 t'erdietan, Kasinoan, eŕitik artutako eresi ta abesti ta dantza ta ikusgaiz eratutako «Saski-naski» izenadun antzerkisun beŕiaren lenengo antzesaldia.

Uztaiĺa 21—larunbata

—12'tan, Plazan, Beŕiz, Zubero, Berabaŕa, Pasai, Añorga, Usurbil eta Donostiko dantzarien agerkera.

—Aŕatsaldeko 5'tan, Atotxa'n aizkolarien azken ekiñaldia, palankariak, aŕi jasotzaĺeak, aŕi zulatzaĺeak, dantzariak.

—10 t'erdietan. «Saski-Naski»ren azken antzesaldia.

Uztaiĺa'ren 22—igandea.

—11'tan Moderno Pelotatokian, pelota erakusketa, Gipuzkoar Pelota Bazpatza eta Atano III eskulari txapeldunaren laguntzaz.

Gure txaloak auŕez, Donosti'ko Udalari, beren buruari zor diogun begirapenaz ain gogotsu eratu dituan eusko jai eder abekatik.

Ia onela orain aste betean egiten ditugun jaitxo abek aŕotzaleasuna pixkaka menderatuta, urtean urtean kementsuago, bikañago, edeŕago azaltzen degun gure eusko izakera *Donostia*'ren izenari dagokion bezela. ¡Nork berea jasotzen ezpadu nori ezaŕi lezaioke gero bere galbidearen eŕua!

Gora ta gora, bein eta beŕiro, gure Donosti edeŕaren eusko izen bikain eta maitagaŕia, ain goxoa zaigun euskal usai atseginġaŕienez, aste ontan eskeintzen diguten udalgizon eta jai eratzaĺeai.

Albiztur

Gure nekazari jatoŕak badabilkite orantxe eskuak bete lan: artoak joŕatu, belaŕak ebaki ta ondu, gari ta babak elduak orain'xe eta nik ez dakit beste zenbat lan.

Egun-sentian jekitzen dira
t'otoitz eginda lanera,
saga t'itayak zoŕoztu ondoren
kementsu doaz saĺera.
¿Oraingo eguna nola igaro?
¿noiz biltzen dira etxera ...
¡egoardirako eta gauean—
t'ondo iĺunduta oyera!

—Igazko Uztaiĺa'n 6'an il zan Irazusta'tar Maria Bautista, «Goikoetxe»'ko etxekoandre on zanaren gogo aldez urtebeteko elizkizun bikaña, iĺ onen 6'an genuan. G. B.

—Iĺ onen lenengo ostiralean gure elizan 67 umetxo ziran Jaunartzen.

Txintxo dabiltzan umeak ditu
Jesus'ek asko maitatzen,
garbiak dauden biotzera
pozez da Bera etortzen.
Jaŕaitu oŕela ¡gazte maiteak!
eta bilduŕik ez izen,
gaztetan ona izan dan iñor
zartzaroan ez da damutzen.

—Mariaren Alabak lengo igandean zituzten iĺeroko elizkizunak. Jaunartzen 88 ziran.

—Auŕeko zenbaikian esan nuan eran gure zuzendari Arakama'tar Gregorio, eŕetore jauna buru gendula, 40 Luistar izan giñan eŕi ontatik Tolosa'ko eliz-nagusian izan genuan elizkizun bikañean.

Asko bildu giñala egia da; baño, Tolosa ta bere inguruko eŕi oetan oraindik askoz Luistar [illegible] gaudela ere, ez da noski, gezura. ¿Nun ote ziran, ba, an azaldu ez ziranak?

Aita Agiŕe jesuita azkaŕak
itzegin zigun argiro,
berak ziones ez dago, noski,
Mexiko ortan gaur giro.
Entzun genduna gogaketa bat
[illegible] guztiok astiro,
egin dezagun t'otoitz ere, bai,
Mexiko gatik goizero.

Elizkizun ondoren, Aita Agiŕe agurgaŕiaren babesean, asko igo giñan Izazkuna: antxe, Andre Mariaren oñetan auspeztuaz, otoitz bero bana Mexiko'n alde egitera.

Aita Santutak Mexiko aldera
begiratzen du negaŕez...
¡eta ludiko agintariak
ixilik egon-t'ezer ez!
Eŕidi ortan gertatzen danaz
Luistaŕak gaude naigabez,
t'ala bear bada—Kaies'en aurka
irtengo gera indaŕez.

—Eŕogatibak eudia eskatuaz, iĺ onen 9 ta 10'en izan ditugu. Eŕiko agintariak eskatuta, noski.—*Luistar.*

Soñeko ebakitze

Irakastola

Amabost egunean erakusten du IZA'tar EUJENIA'k mota guzietako jantzik (txuriz naiz kolorezkoak) gizon, emakume eta auŕenak ebakitzen, «Sagardoi»'eraz.

MAISTRAK EUSKERAZ ITZ-EGITEN DU

San Martin kalea, 29. 4'ren bizitza ezkeŕetara

DONOSTIA

Altza

Altza'n beŕirik ez-dala izaten, batzuek esan didate, eta oŕegatik ARGIA'n ez dutela idazten. Itzez ez ditut siñistaraziko eta egitez beren eŕua zuzentzen ote detan, urtengo udaran alegiñak egingo dituk. Udaran nik egiten dedana neguan berak obetogo egitia nai nuke.

—Lenago zerbait susmatu genduan eta lengo igandian Bikarivo jaunak elizan egin zuan deyak argi adierazi zigun Muxika'tar Joxe eta Kasares'tar Maritxuren eskontza. Oŕen mutiĺ on eta euskaltzalia aiñ neska txintxo ta langiĺeakin bat egitera dijoazelako asko poztutzen gera.

Meza ondoren, oitura dan bezela, amaiketakua egitera deitu zitun bere lagun eta ezagunak. Antxen agurtu genduan gure Joxe, eta orain emendik zorionik beruenak, biyori bialtzeko agiz du ziraten. Urte askuan.

—Baseŕitaŕak gaintxa (laŕi laŕi) dabiltzala eta batzuek, Goiko Jaunari ura eskatzeko, aŕentzak (rogatibak) egitia erabaki zuten. Pixka pixka oyen deyari ederki erantzun ere. Emen ikusi ditugu (astelen, astearte eta asteazkenian) baseŕitar geyenak Jaunari eskariyak egiten. Ondo erakutzi eta aitortu dezute zuen sinismena; eta sinismen eta aitorpen ori Goiko Jaunak, dan bezelakua izanik, saritu gabe ezin lezake utzi. Eudiya ez bada, beste zerbait emango dizute eta jaŕai beti ortan zuen jaungoikotasuna, danen auŕian aitortzen dezutela, oŕa agindua daukan bezela, berak ere [illegible] auŕian aitortuko zaituzte.

—Egun mordoxka bat Daloko eŕian gaixo igaro ondoren, bere etxera udartzera etoŕi da Agote'tar Pedro apaiz gaztea. Lenbailen indartu eta zure artaldia zeruratzera juateko zoriona eta osasuna opa dizugu.

—Uzkudun ikustera juan dira emendik ere baña geyenak aspertuta etoŕiyak dira.

Bat edo bat bai omen zan gure Paulino ori luŕian ikusi nairik, pŕu ta pŕu egiñaz Alemani'tar Haymann'i laguntzen ziyona, baña biyak era gutxi nunbait, aŕentzat.

Ziñistu, eta ikusi, Altzataŕak, zer esanik zortzen dan.—*Altza.*

Ederki dago, gizona, txit ederki.

Amezketa

Iĺ onen 2'an bete zaizka 50 urte Mujika'tar Manuel, lasterkari onena izandakoari. Nai genduke oŕen aurka agertuko balitu 50 urtez gorakoriko bada, 100 biran, Tolosa'n naiz Azpeiti'ko plazan. Lenago ere oŕek Tolosa'tik Napaŕo'ko Betelura egin zuan marka iñork ez du ondu.—*Zazpituŕi.*

Andoain

Emengo Luistaŕak izandu bere batzaŕa baña oso Luistar gutzi bildu ziraden batzar oŕetara.

Oso naigabe aundiya artu zuan nere biotzak ikusi nubenian aiñ mutiĺ gazte gutxi (bada Mariaren alabak askoz geyago biltzen dirade), baña orain jaŕi diraden aintariak lan aundiyak egingo dituzte, bada beren naya da gazte asko, Luistar asko ekaŕitzia batzar oŕetara. Oŕetarako asi dirade beren lagunai eta adiskide guztiai esaten nola dan gure Gotzai jaunaren naya gazte guztiyak danak alkartzia eta au izango da Andoañen guztiok aundiyak eta txikiyak, aberatzak eta biartzak, bilduko gaituana. Danok izan gaitesen gure zaindari dan Luis Donearen anai zintzoak, eta oŕela berak lagunduko digu guren animak beti garbi edukitzen berak eduki zuan bezela.

Bada oŕela segitzen badegu batzar edo kongregazioak esaten duna, pozaz jaŕiko ditugu gure Gotzai jauna, gure apaiz jaunak eta gure gurasoak.

Auŕera bada Andoaindar gazteak eta egin dezagun danok gogoz lana, eta etoŕi danok zeren izenak ematera or Luistaŕen buru egiten dun Amiano jaunarengana eta berak esango dizute zer egin bear dezuten.—*Buŕuntza-gaiñ.*

Afua

Luistaŕak. —Aspaldi ontan bero-bero dabiltza gure Luistar gaztezintzuak: atzo Donostiyan ziraln, gaur bandera beŕiya egin bear dutela ta biyar Zumaia'ko Luistaŕak agurtu bear dituzelata...

Irugaŕenlaŕak.—Joan dan igandean, Irugaŕendar Frantziskotaŕak, Ernanin batzen zirala elizkizun bikain-bikain bat egitera Mejikoko Katolikoen alde ta, emendik taide eder bat joan zan, estandarte ta guzi. ¡Jaunak indar eman deyela!

Onŕak. —Astelenian bederatzietan izan ziran onŕak eliz-nagusian Lar-etxe-beŕi baseŕiko amama Unanue'tar Joxepa zanaren animaren alde. ¡Goyan bego!

Karmenak.— Biyar astelenian, geltoki aldian, orain emezortzi urte dirala Karmengo Amari jasota daukagun elizatxoan izango degu elizkizun goso ta pozgaŕia. ¡Ama maitetsu onek zaindu gaitzala bere kutunaz, bizi-eriotzetan!

Goxuak.— Oliden-txiki baseŕiko Artetxe'tar Joxe ta Iñaxio aita semiak gaxotasunez oieratuta daukagu. ¡Lenbailen sendatuta ikusiko alditugu!

Gazi gezak.—Satuŕaran aldera joan zaigu Balenziaga'tar Xauti apaiz-gai on-ona.

—Eŕezil aldian egun batzuk igarota etoŕi da Oliden baseŕiko Zubizaŕeta'tar Joxepa Antoni.

—Astelenengo elizkizunean ikusi genitun meza ematen, Aizarnako bi apaiz jaun.

—Ementxe luzatu diyegu bostekua Itziar'ko Manzisidor'tar Patxi ta Aginagalde'tar Xabier'i. Baita ere Zestuako danbolinteruari ta Orbegozo'tar Angeli.

Eskolumeak.—Ixtiĺuk dabilzki e gure etxeko umeak, esamiñak dituteIata; batek auzokuak baño geyago dakiyelata sari bikañagoa ekaŕiko duala, ta besteak lengo urtean baño sari aundiyagua izango duala idazten ere ikasi dualako ta; bai-bai, badaukate zer esana ikasume oyek. ¡Zoriönak ikast-etxeko erakusle jaunari, oŕelako mutil argiak ateratzen dituälako!

Santa Anak gañian.—Guretzako urte guziko egunik pozgaŕi ta zoragaŕiena Ama Andre Santa Ana eguna da. Eliz-nagusiko zaindariaren eguna baita. Auŕez bederatziulagun deigula guziori!—*Ziolar.*

ren bei egingo digu. ¡Gor-Boŕik

Aspaldian ixilik egon ondoren emen naiz ARGIA'ra idazten. Beste idazleik agertuko otedan egon